

Vandretur i Ulvedalen og Bjørslev Plantage

Få steder i Vestjylland kan man opleve en slugt som Ulvedalen i Bjørslev Plantage. Kun ganske få skridt fra parkeringspladsen skuer man ud over landskabsformationer, som is og smeltevand har efterladt os for ca. 130.000 år siden. Og i horisonten står så nyere tids præg på landskabet: vindmøllerne.

Bjørslev Plantage rummer spændende spor efter naturens og menneskets formgivning af landskabet. Her kan man øve sig i at skelne istidens slugter fra tørve- og brunkulsgravningens spor. Her kan vi kun forsøge at forestille os det træløse Jylland, der mødte Dalgas i sidste århundrede. For omkring 1900 begyndte hofjærgermester Juul af Hverringe nemlig tilplantningen af området.

Tilplantningen

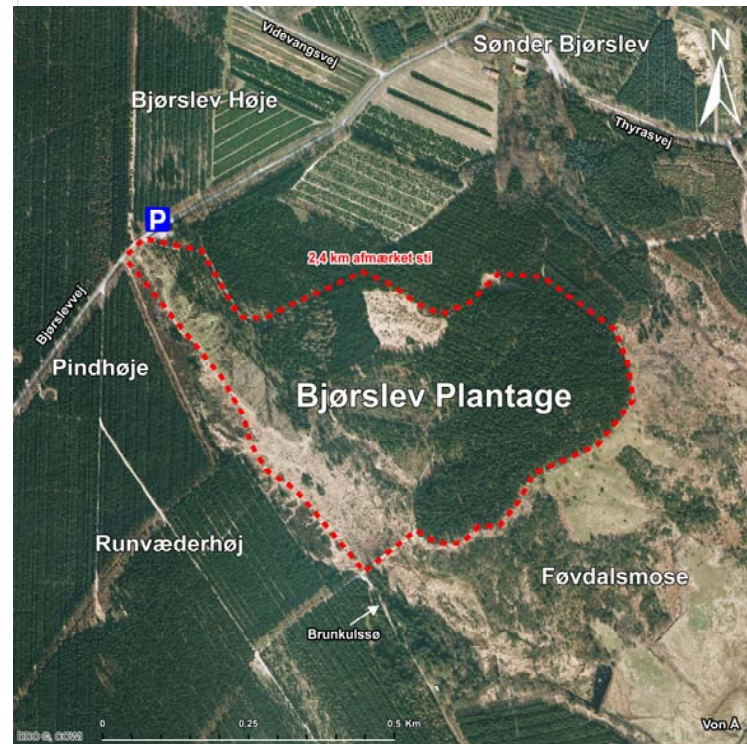
Området er så kuperet, at det ikke har været egnet til opdyrking. Derfor blev det plantet til med rød- og ædelgran i slutningen af sidste århundrede. Dengang det danske hedeselskab arbejdede ud fra det kendte motto: "Hvad udad tabtes skal indad vindes". Velhavende mænd investerede i jord til skovtilplantning. På den måde tjente de både den nationale sag: at forøge værdien af det danske land og deres egen: at have smukke skovområder, hvori de kunne invitere venner og forretningsforbindelser på jagt.

Området ejes i dag af Skov-Sam, som er et anparts-selskab bestående af pensionskasser (Pen-Sam) og Hedeselskabet. Det er HedeDanmark a/s, der forvalter området. Under rødgranerne kan man se starten på den skov, som næste generation vil kunne gå tur i: løvtræernes.

Sten

Fordi området aldrig har været opdyrket, ligger der stadig store kampesten rundt omkring i terrænet.

Du er velkommen i naturen

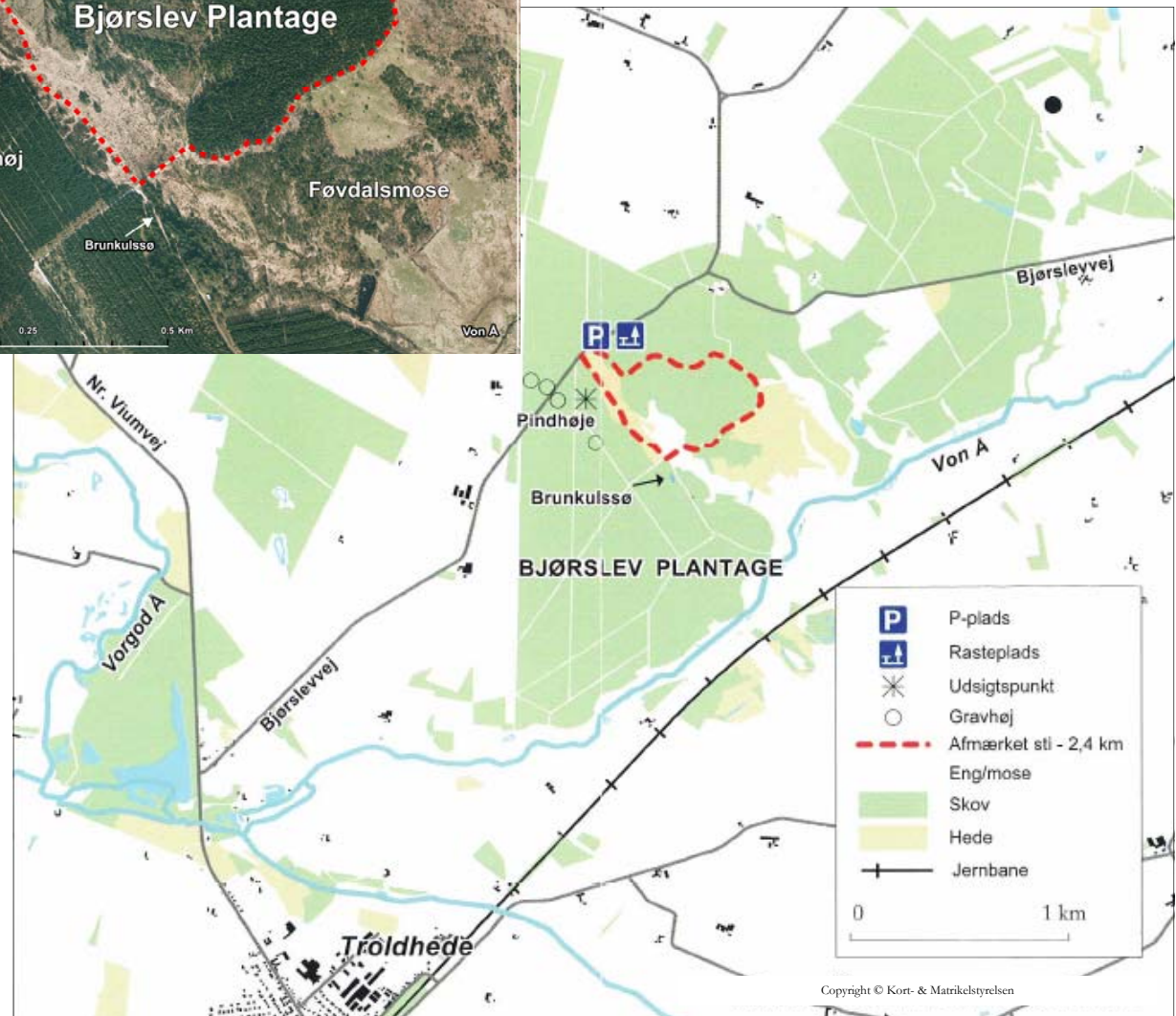
Naturen må gerne betrædes men trød varsomt.

Jagt:

Der vil være et skilt ved P-pladsen, som viser når skoven er lukket pga. jagt.

Husk:

Hunde må ikke medtages fra maj til september, hvor kørerne har kalve. Undgå at gå ind i kørernes indhegning.

Nogle sten er blevet gravet fri, og man er begyndt at hugge dem til - enkelte steder er der kun hullerne efter stenene tilbage. Landmændene så en mulighed for en lille ekstra indkomst ved at hugge sten til og sælge dem til de mange bro-byggerier, som også fulgte med Dalgas' og Hedeselskabets virke i det vestjyske.

Afgræsning

Så længe folk på egnen kan huske tilbage, er engarealerne blevet brugt til græsning. I 1920'erne brugte bønderne syd for Vonå at sende kvier på sommergræs i mosen. Før kvierne kom på græs blev de vejjet, og om efteråret kunne man så se, hvor meget de havde taget på i sommerens løb. Dét tal blev brugt som grundlag for betalingen til de skiftende ejere af plantagen. Nogle år har der været for mange dyr på græs, og hvis de så oven i købet blev syge, betød det, at de vejjede mindre om efteråret end om foråret - hvordan betalingen så blev klarer melder historien ikke noget om.

I dag græsser dyrene igen i området. De hjælper til at holde opvæksten af buske og træer nede i de områder, som gerne skulle holdes åbne, så man kan se landskabets flotte former.

Tørv og brunkul

Under 1. verdenskrig var Brændselsnævnet (omtrent der samme som vore dages Energi ministerium) på udkik efter alle former for brændsel i Kongeriget.

I Bjørslev blev der startet en *forsøgstørvegravning*". Gravningen udviklede sig til en hel industri, der først sluttede i 1960'erne. Nogle steder er der bortgravet op til 7 meter dynd. I bunden af gravene kan der stadig være bundløst - så prøv ikke at gå derned.

Sydvest for mosen blev der gravet brunkul efter 1. Verdenskrig. Følger man grusvejen på den lille afstikker, der er angivet på kortet, så kommer man til en lille sø. Det er en brunkulsgrav. Hvis man står helt stille en forsommerdag, kan man få et indblik i padderne og insekternes liv i og under vandoverfladen.

Andre ruter i området

- "Kulsøen" ved Troldhede
- Momhøje Naturcenter
- Brejning Egekrat

Bjørslev Plantage

Bjørslev ligger lige midt mellem Herning og Skjern, umiddelbart nord for Troldhede.

Fra Troldhede kører man nord ud ad Viumvej. Ved den store asfaltfabrik drejer man til højre ad Bjørslevvej. Vandreruten begynder ved P-pladsen. Det tager 1-2 timer at følge ruten rundt.

Vis hensyn og pas på naturen

Yderligere information om Bjørslev Plantage fås hos:

HedeDanmark a/s

Røddinglundvej 7 · 7480 Vildbjerg
Tlf.: 9713 2317 · Fax: 9713 2817
E-mail: jc@hededanmark.dk

Yderligere information fås hos:

Ringkøbing-Skjern Kommune

Miljø og Natur
Kjærgaardsvej 8
6950 Ringkøbing

Tlf.: 9974 2424
miljo.natur@rksk.dk

Hjemmeside: www.rksk.dk

Maj. 2009

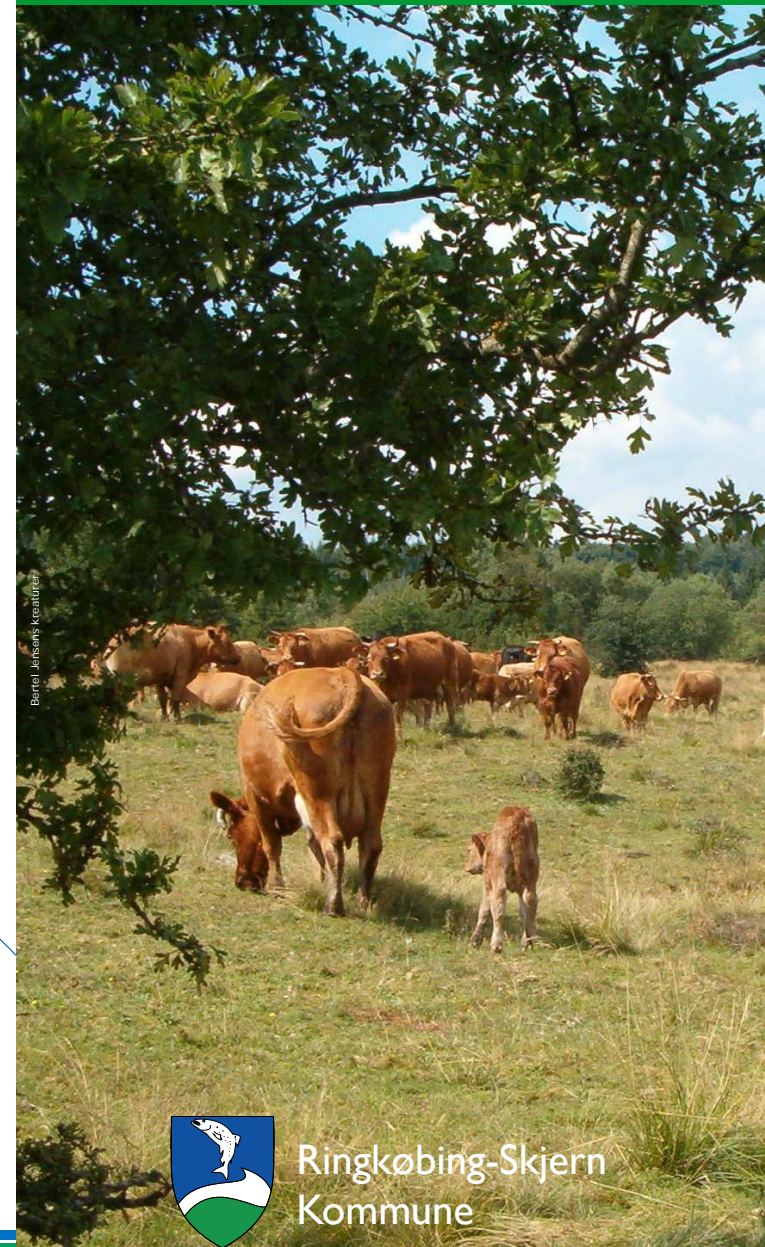
Velkommen til Bjørslev Plantage

naturen må gerne betrædes og benyttes men gør det med omtanke!

Vandreture

Ulvedalen i Bjørslev Plantage

Ringkøbing-Skjern Kommune, Miljø og Natur, maj. 2009

Ringkøbing-Skjern
Kommune